

com R. Crutzescom o obsahu polskej a maďarskej nóty a o možnosti ich dôsledkov pre oba spojenecké štáty.

Z rozkazu pana ministra zavolať jsem si jihoslovanského vyslanca Protiće a sdělil mu v 16 hodin obsah noty, kterou včera večer odevzdal polský vyslanec Papée¹ a dnes ráno maďarský vyslanec Wettstein.² Tomuto vyslanci, který odevzdal notu přímo panu ministrovi, ministr odpověděl, že obsah její sdělil vládě, ale hned upozornil na to, že sliby hlavy státu mohly se vztahovati přirozeně pouze na případ dobrovolné dohody s jednotlivými národnostmi. Oba vyslance jsem upozornil, že v případě, kdyby Německo si chtělo násilím obsaditi okresy, na které dělá nárok, mohli by Poláci nebo Maďaři, nebo obě země, použiti analogie, které sa dovolávají ve svých notách také k násilnému zabrání požadovaných jimi území.³ Vyslanec Protić vzal toto sdělení na vědomí a prohlásil, že ihned spraví svou vládu.

O půl hodiny později učinil jsem totéž sdělení rumunskému vyslanci Crutzescu. Tento vyslanec odpověděl, že byl již informován přímo vyslancem Papée o kroku, který podnikl z rozkazu své vlády. Vyslovil své osobní politování nad krokem polským a upozornil důvěrně, že včera byla společná porada vojenských přidělců německého, maďarského, polského a italského, které prý se účastnil – jedině to není zcela jisté – také vyslanec Papée.

Flieder

AMZV ČR, KA, kart. 3, fasc.: Honorace 22. – 29. 9. 1938. Originál, strojpis.

¹LANDAU, Z. – TOMASZEWSKI, J.: Monachium 1938. Polskie dokumenty dyplomatyczne. Warszawa 1985, s. 344 – 345.

²Pozri dok. č. 4.

³K. Kánya 22. 9. 1938 odkázal talianskej vláde: „Žiadame o prosté pripojenie Maďarmi obývaného územia bez priameho rokovania a navyše poskytnutie sebaúčtovacieho práva pre Rusínov a Slovákov.“ MOL, Küm. szemjeltáviratok 1938, kimenő, Róma, č. 5 960.

7

22. september, 13.05, Budapešť. Telegram prijatý: 16.41, vyhotovený: 17.15.

Správa česko-slovenského vyslanca M. Kobra o aktivite maďarskej vlády proti Česko-Slovensku doma a za hranicami.

Národní vášně vybičovány do krajnosti, jak ukazuje včerejší demonstrace.¹ Rozsáhlé vojenské přípravy směrem k slovenským hranicím, organizace dobrovolných sborů.² Mám dojem, že se zamýšlí fait accompli na Slovensku a že posledními poradami v Berchtesgadenu vytvořená německo-polsko-maďarská fronta pro odtržení maďarských a polských území. Soudí se, že Hitler předloží dnes Chamberlainovi další požadavky v tom smyslu s tím, že od první schůzky je vytvořená nová situace. Maďarská vláda se asi rozhodne dle výsledku schůzky v Godesbergu.³

Kobr

AMZV ČR, TD 1938, č. 877. Prepis originálu, strojpis.

¹ Dňa 21. 9. 1938 účastníci revizionistickej demonštrácie v Budapešti žiadali, aby Slovensko bolo pripojené k Maďarsku a všetky národnosti v republike plebiscitom rozhodli o svojej budúcnosti. Budapesti Hirlap, 22. 9. 1938.

² Podľa česko-slovenských orgánov plán nasadenia maďarských diverzných skupín, ktoré mali na južnom Slovensku vyvíjať podvratnú činnosť, stroskotal. Pre nedisciplinovanosť, lúpeže a útoky proti domácejmu obyvateľstvu ich organizácie museli byť rozpustené. SNA, KÚ, kart. 275, dok. č. 63 913. Správa Policajného riaditeľstva v Košiciach z 28. 9. 1938.

³ Druhé stretnutie A. Hitlera s N. Chamberlainom sa uskutočnilo 22. - 23. 9. 1938 v Godesbergu. Nemecká strana svoje požiadavky voči Česko-Slovensku sformulovala do memoranda, kde požiadavky maďarskej vlády nefigurovali. ADAP, Ser. D, II., s. 716 - 726.

8

22. september, 17.08, Rím. Telegram prijatý: 18.40, vyhotovený: 19.00.

Správa česko-slovenského vyslanca F. Chvalkovského, podľa ktorej Taliansko podporuje požiadavku spoločnej maďarsko-poľskej hranice.

Ciano sľbil Maďarům a Polákům podporu požadavků společně hranice. Rumunský vyslanec¹ tvrdí, že rumunská vláda bude usilovat o zachování přímého spojení našich území.

Chvalkovský

AMZV ČR, TD 1938, č. 880. Prepis originálu, strojopis.

¹ Alexandru D. Zamfirescu.

9

23. september, Praha.

Záznam prednostu diplomatického protokolu MZV J. Smutného o rozhovore prezidenta E. Beneša s britským vyslancom B. Newtonom, v ktorom žiadal britskú vládu o demarš o vojenských opatreniach Poľska a Maďarska.

Pan prezident republiky žádal vyslanca Newtona, aby tlumočil v Londýně žádost o provedení demarši ve Varšavě a v Budapešti. Newton obdržel z Londýna zprávy, že ve Varšavě a v Budapešti provedli angličtí vyslanci¹ demarši. Newton obdržel nyní z Budapešti zprávu, v níž vyslanec anglický, který ve své demarši prohlásil maďarská vojenská opatření za intimidation, sděluje, že ministr Kánya mu řekl, že maďarská vojenská opatření jsou povahy defenzivní a byla vyvolána koncentrováním československých vojsk na maďarských hranicích. Kánya nemůže sľibiti, že Maďarsko neučiní dalších pohraničních opatření, ale může prý ho ujistit, že pokud může sám předvídati, Maďarsko neprovede agresí ani vojenskou iniciativu. Kánya byl dotčen tím, že vyslanec prohlásil maďarská opatření za intimidation a řekl, že Maďari mají spíše strach, že Češi, až udělají mír s Německem, se obrátí proti Maďarsku.

Smutný